

Тиловат саждасидан олдин такбир айтилиши | Ҳадис дарслари (361-дарс)

18:00 / 07 январь 489

عَرُوسُ الْأَرْقَمِيِّ مَلَسَتْ وَهِيَ لَعْلَلُ الْيَلْبُوتِيِّ بِنْتِ الْوَلَدِ الْأَخِي لِعُمِّهِ نَبِيٍّ عَن
وَتَّعَبَتْ حَتَّى وَجَدَتْهُ فِي الْمَسْجِدِ فَأَتَتْهُ بِرَأْسِهَا فَجَلَسَتْ عَلَيْهِ فَجَلَسَ عَلَيْهَا
فَتَلَمَّحَتْ بِرَأْسِهَا فِي عُنُقِهِ فَجَلَسَ عَلَيْهَا فَجَلَسَتْ عَلَيْهِ فَجَلَسَتْ عَلَيْهِ فَجَلَسَتْ عَلَيْهِ

Ибн Умар розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам сажда ояти бор сурани қироат қилиб, сажда қилар эдилар. Биз ҳам у зот билан сажда қилар эдик. Ҳаттоки биримиз пешонасига жой топа олмай қолар эди».

Учовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Сажда оятини тиловат қилган одам сажда қилиши лозимлиги.
2. Сажда оятининг тиловатини эшитган одам ҳам сажда қилиши лозимлиги.
3. Саҳобаи киромларнинг тиловат саждасини тезроқ қилишга ошиқиб, одам кўплигидан пешоналарини саждага қўярга жой топа олмай қолганликлари.

رَبِّكَ ذُجَّسَ لِيَابِ رَمَّ إِذِ افْتَنَ الرُّقُولَ أَنْ يَلْعَ أَرْقَى مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ
مُكَاخَلِ أَوْ دُوَادٍ وَبَأْ هَاوَرُ. عَمَّ أَنْ دَجَّ سَوَدَجَ سَو

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга Қуръон қироат қилиб берар, сажда (ояти)дан ўтсалар, такбир айтиб, сажда қилар эдилар. Биз ҳам у киши билан сажда қилар эдик».

Абу Довуд ва Ҳоким ривоят қилганлар.

Шарҳ: Бу ҳадис ҳам Ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинган.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Қуръон қироат қилиб, сажда оятдан ўтган киши тиловат саждаси қилиши лозимлиги.
2. Сажда ояти тиловатини эшитган киши ҳам тиловат саждаси қилиши лозимлиги.
3. Тиловат саждасидан олдин такбир айтилиши.

أَيِّ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى
مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى
مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّ نَلَّ نَاكَ أَرْقَى

Уқба ибн Омир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга:

«Эй Аллоҳнинг Расули, Ҳаж сурасида иккита сажда борми?» дедим.

У зот:

«Ҳа, ким у икковига сажда қилмаса, уларни қироат қилмасин», дедилар».

Абу Довуд, Термизий, Ҳоким ривоят қилганлар.

Шарҳ: Ушбу ҳадисдан Ҳаж сурасида икки дона сажда ояти борлиги аён бўлади. Шу билан бирга, уларни ўқиган одам сажда қилиши лозимлиги, сажда қилмаса, ўқимаслиги кераклиги билинади.

Ҳанафий мазҳабида «Ҳаж» сурасида битта сажда бор, дейилган. Улар ушбу ривоятда айтилаётган икки саждадан фақат биттасини олганлар. Шу билан бирга, Ҳанафий мазҳаби ушбу ривоятни тиловат саждаси вожиб эканлигига далил ҳам қилганлар.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَبِالْحَمْدِ لِلَّهِ هُوَ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكْفُرَ بِهِ لَوْلَا إِذْ هَدَىَٰنَا رَبُّنَا لَكُنَّا مِنَ الْخَاسِرِينَ

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Жумъа куни Бомдод намозида «Алиф лам мийм. Танзийлу...» - «Сажда» (сурасини) ва «Ҳал атаа ъалал инсани ҳийнун...» (сураларини) ўқир эдилар».

Икки Шайх ва Термизий ривоят қилганлар.

Шарҳ: Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Жумъа куни Бомдод намози фарзининг биринчи ракъъатига Сажда сурасини ва иккинчи ракъъатига Даҳр сурасини ўқиш.
2. Имом фарз намозига сажда ояти бор сурани зам қилса, жоизлиги.
3. Сажда ояти намозда келганда ҳам сажда қилиш кераклиги.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 5-жузи

Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2024 йил 23 январдаги 03-07/362-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.